

यजत आत्रेयः। मित्रावरुणौ। अनुष्टुप्

बळित्था देव निष्कृतमादित्या यजतं बृहत्। वरुण मित्रार्यमन्वर्षिष्ठं क्षत्रमाशाथे ॥ ५.०६७.०१

देव- द्योतनशील। मित्र- स्नेहाधिदैवत। वरुण- ऋताधिदैवत। अर्यमन्- सौशील्याधिदैवत।
आदित्या- अखण्डप्रकृतिजाः। बट्- सत्यम्। निष्कृतम्- अबाध्यम्। इत्था- इत्थम्। यजतम्-
पूजनीयम्। बृहत्- महान्तम्। वर्षिष्ठम्- अतिशयेन वर्षणशीलम्। क्षत्रम्- क्षत्रियधर्मम्। आशाथे-
अश्रुवाथे ॥१॥

आ यद्योनिं हिरण्ययं वरुण मित्र सदथः। धर्तारा चर्षणीनां यन्तं सुम्नं रिशादसा ॥ ५.०६७.०२

यत्- यस्मात्। हिरण्ययम्- ज्योतीरूपम्। योनिम्- सदनम्। वरुण मित्र- हे मित्रावरुणौ। आ
सदथः- आगच्छथः। तस्मात्। चर्षणीनाम्- प्रजानाम्। धर्तारा- धारकौ। रिशादसा- शत्रुबाधकौ।
सुम्नम्- सुखम्। यन्तम्- कुरुतम् ॥२॥

विश्वे हि विश्ववेदसो वरुणो मित्रो अर्यमा। व्रता पदेव सश्चिरे पान्ति मर्त्यं रिषः ॥ ५.०६७.०३

विश्वे- सर्वे। हि- खलु। विश्ववेदसः- सर्वज्ञः। वरुणः- ऋताधिदेवता। मित्रः- स्नेहाधिदेवता।
अर्यमा- औदार्याधिदैवता। एते देवाः। व्रता- व्रतानि धर्मान्। पदेव- स्थानानीव। सश्चिरे-
सङ्गताः। मर्त्यं- मनुष्यम्। रिषः- हिंसातः। पान्ति- पालयन्ति ॥३॥

ते हि सत्या ऋतस्पृश ऋतावानो जनेजने। सुनीथासः सुदानवोऽहोश्चिदुरुचक्रयः ॥ ५.०६७.०४

ते- अमी। हि- खलु। सत्याः- अवितथाः। ऋतस्पृशः- प्रकृतिनियतिभूतसत्यस्पर्शिनः।
ऋतावानः- तद्वन्तः। जनेजने- विशेषे। सुनीथासः- शोभननयनाः। सुदानवः- शोभनदातारः।
अंहोश्चित्- पापिनोपि स्वाश्रितान्। उरुचक्रयः- विस्तीर्णसद्भावनायुक्तान् कुर्वन्तः पतितोद्धारका इति
भावः ॥४॥

को नु वा मित्रास्तुतो वरुणो वा तनूनाम्। तत्सु वामेषते मतिरत्रिभ्य एषते मतिः ॥ ५.०६७.०५

मित्र । वरुणः- हे मित्रावरुणौ । वाम्- युवयोर्मध्ये । कः । अस्तुतः- न स्तुतो भवितुमर्हति ।
तनूनाम्- सूक्ष्मदर्शिनामस्माकम् । मतिः । वाम्- युवाम् । सु- सुष्टु । ईषते- अभिगच्छति ।
अत्रिभ्यः- अग्न्युपासकतः । मतिः । आ- आभिमुख्येन । ईषते ॥५॥

Dr. Rangraji